

چکیده:

امروزه انعقاد عقود از طرق متفاوت انجام میگیرد، به عبارتی این نظریه در حقوق ایران نیز پذیرفته شده است که الفاظ جهت انشاء عقود طریقت داشته و موضوعیت ندارد. نظریه معاطات با مضمون صحت انشاء عقود با ایجاب و قبولی فعلی در فقه و حقوق ایران نیز به عنوان نظریه عمومی مورد پذیرش قرار گرفته است، اما در مورد عقد نکاح به دلیل اهمیت خاص آن ادعای انصراف شده است که جای تامل دارد و در این پژوهش تلاش شده به این مهم پرداخته شود. با در نظر گرفتن این امر که خاستگاه قانون مدنی ایران فقه است، بررسی آرای فقهای امامیه در این زمینه و سپس پرداختن به نظرات حقوقی و طرز تلقی فقها از معاطات و نکاح معاطاتی متفاوت است و آنچه در این نوشتار مد نظر قرار گرفته، انشاء عقد نکاح بدون اجرای صیغه لفظی ایجاب و قبول است. بطور کلی ادله ارائه شده مشهور فقها جهت رد نکاح معاطاتی را می‌توان اجماع، سنت، سیره (عقلایی و متشرعه) و روایات دانست و در مقابل نیز نظریه اقلیت فقها مبنی بر صحت نکاح معاطاتی ما را نسبت به پذیرش حکم صحت نکاح معاطاتی متمایل نموده است و در نهایت با توجه به قانونی بودن قرارداد زندگی مشترک غیر ازدواجی در فرانسه (کونکویناژ) با نگاه تطبیقی به این دو نهاد پرداخته و وجوه اشتراک و افتراق آنها را مورد بررسی و تحلیل قرارداد داده است.

واژگان کلیدی: فقه - قانون مدنی - نکاح - نکاح معاطاتی - قرارداد کونکویناژ فرانسه - ازدواج سفید
در ایران